

سوکِ عظیم

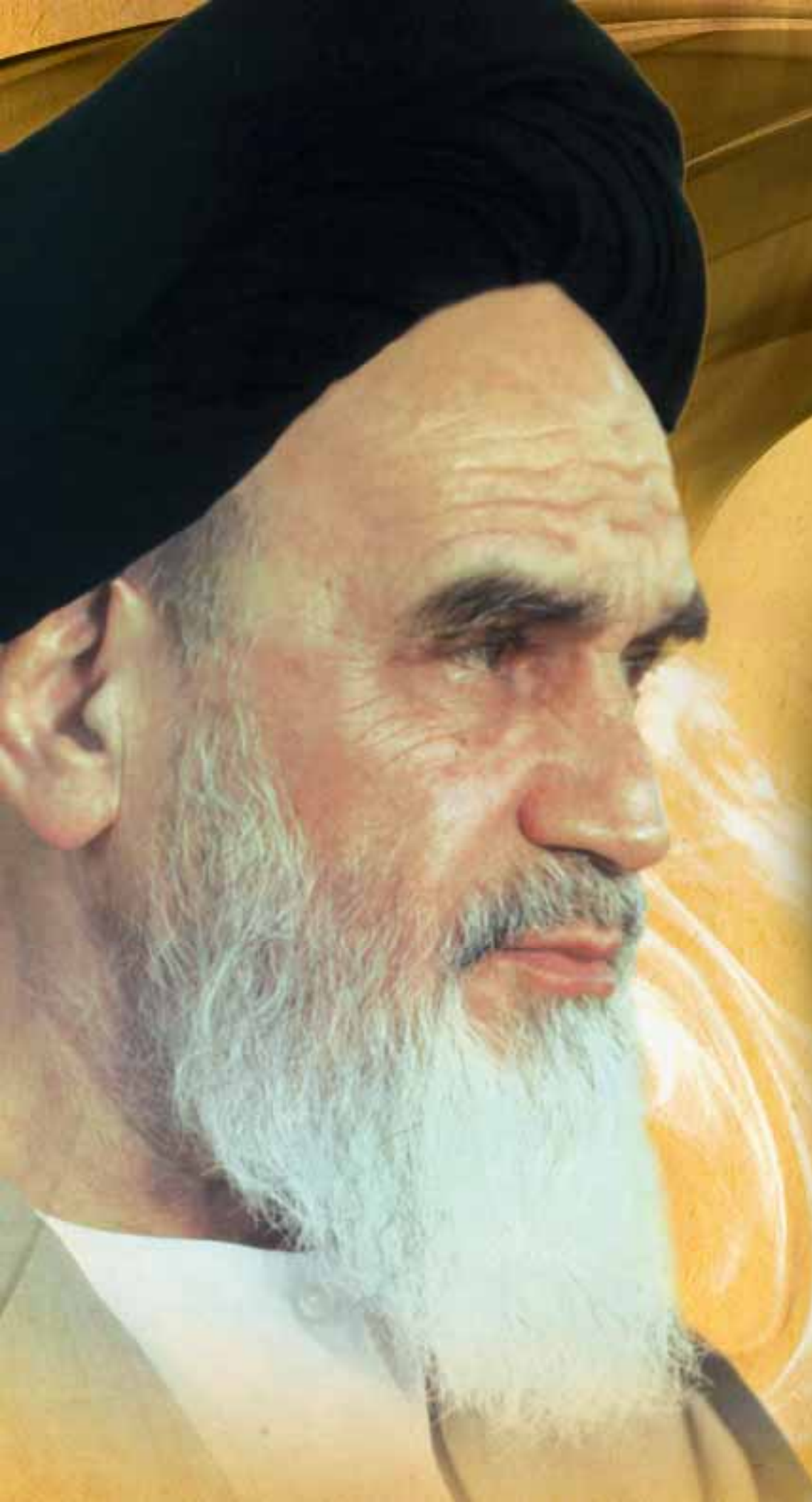
نمایشگاه

سازمان اوقاف و امور خیریه
معاونت فرهنگی و اجتماعی

مقام معظم رهبری (دام ظلّه):
این بزرگواران همواره مظلوم بودند و همچنان مظلوم هستند؛ به خاطر این که برای بسیاری از مسلمین، معارفشان شناخته نیست و راهشان مشخص نمی باشد. این مسؤلیت به عهدهی ماست که هر چه می توانیم، در جهت معرفی اهل بیت علیهم السلام و روشن کردن راه آنها و متشکل کردن پیروان آنها و هدایت بچه های شیعی به سمت اهداف اهل بیت تلاش کنیم.

امام خمینی (قدس سره):

باید ماه محرم و صفر را زنده نگه داریم به ذکر مصائب اهل بیت علیهم السلام که با ذکر مصائب اهل بیت علیهم السلام زنده مانده است این مذهب تا حالا، با همان وضع سنتی، با همان وضع مرثیه خوانی... ما باید حافظ این سنت‌های اسلامی، حافظ این دسته جات مبارک اسلامی، که در روز عاشورا، در محرم و صفر، در مواقع مقتضی به راه می‌افتد تأکید کنیم که بیشتر تر دنبالش باشند. محرم و صفر است که اسلام را نگه داشته است.

صحیفه نور، ج ۱۵، ص ۲۰۳.

سازمان اوقاف امور خیریه
عادت فرهنگی و اجتماعی

مقام معظم رهبری (دام ظلّه):

باید اعتراف کنیم که زندگی ائمه (علیهم السّلام) به درستی شناخته نشده و ارج و منزلت جهاد مرارت بار آنان حتی بر شیعیان نشان پوشیده مانده است. مهم ترین چیزی که در زندگی ائمه به طور شایسته مورد توجه قرار نگرفته، عنصر "مبارزه حاد سیاسی" است. از آغاز نیمه دوم قرن اول هجری که خلافت اسلامی به طور آشکار با پیرایه های سلطنت آمیخته شد و امامت اسلامی به حکومت جابرانه پادشاهی بدل گشت، ائمه اهل بیت (علیهم السّلام) مبارزه سیاسی خود را به شیوه ای متناسب با اوضاع و شرائط، شدت بخشیدند. این مبارزه بزرگترین هدفش تشکیل نظام اسلامی و تأسیس حکومتی بر پایه امامت بود.

سوک عظمیٰ

سازمان اوقاف امور خیریه
سازمان فرهنگی و اجتماعی

برخی اعداد و کلمات در آموزه های دینی، دارای پیامهای خاص و نوعی رمز و راز می باشند که عدد چهل (اربعین) یکی از این اعداد ویژه می باشد که انجام برخی اعمال با رمز چهل آثار خاص مادی و معنوی به همراه می آورد.

رازهای چهل

از کلماتی که در فرهنگ دینی جایگاه والایی دارد و به نوعی رمز آلود بوده و جزء اسرار به شمار می رود، عدد چهل یا همان اربعین است. مراجعه به منابع دینی بیانگر استفاده خاص آن در موارد ویژه و کاربردهای فراوان آن می باشد. میقات موسی علیه السلام با پروردگارش در طی چهل روز حاصل شده است^۱، مهلت ویژه الهی برای اصلاح تا چهل سالگی^۲، استجاب دعا با دعا برای چهل نفر^۳، خواندن دعای عهد در چهل صبح برای قرار گرفتن در زمره یاران امام زمان علیه السلام و... بخشی از این اسرار می باشد.

(۱) (اعراف: ۱۴۲-)

(۲) (مشکاة الانوار، ص ۲۹۵)

(۳) (کافی، ج ۲، ص ۵۰۹)

سوره عظمیٰ

قال الامام الصادق علیه السلام: مَنْ قَدَّمَ اَرْبَعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ثُمَّ دَعَا اسْتَجِيبَ لَهُ
امام صادق - علیه السلام - فرمودند: کسی که در دعا (ابتدا) برای چهل نفر از مؤمنین دعا کند، سپس برای خودش، دعای او مستجاب خواهد شد.

بحار الانوار، ج ۹۳، ص ۳۱۷

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

آسمان، چهل روز بر امام حسین علیه السلام خون گریه کرد و زمین چهل روز برای عزای آن حضرت گریست. خورشید با کسوف و سرخی خود چهل روز گریست و فرشتگان الهی برای آن حضرت چهل روز گریستند.^۱

اربعین گریه

چهل روز پس از حادثه عاشورا و بعد از تمام گرفتاری ها و مشکلات، توهین ها و بی ایمانی های یزیدیان، بالاخره کاروان اسیران اهل بیت علیهم السلام اجازه بازگشت به مدینه را یافتند. کاروان از شام به سوی مدینه حرکت کرد. وقتی به دو راهی جاده عراق و مدینه رسید. اعضای کاروان از امیر کاروان خواستند تا آنان را به کربلا ببرد. امیر کاروان به سمت کربلا حرکت کرد. وقتی به کربلا رسیدند، جابر بن عبدالله انصاری را دیدند که با تنی چند از بنی هاشم و خاندان پیامبر صلی الله علیه و آله برای زیارت حسین (علیه السلام) آمده بودند. اسراء وقتی کنار قبر حسین علیه السلام رسیدند، به شدت گریه کردند و به صورت خود سیلی زدند و ناله های جانسوز سر دادند. به طوری که زنان روستاهای مجاور نیز به آنان پیوستند.^۲

حضرت زینب علیها السلام در میان جمع زنان آید... و با صدایی حزین که دلها را جریحه دار می کرد، می گفت: وا اخاه! وا حسیناه! وا حبیب رسول الله و ابن مکه و منی! و ابن فاطمة الزهراء! و ابن علی المرتضی! آه ثم آه! سپس بیهوش گردید. آنگاه ام کلثوم لطمه به صورت زد و با صدایی بلند گفت: امروز به روزی می ماند که جدم محمد مصطفی و علی مرتضی و فاطمه زهرا علیهم السلام از دنیا رفتند.^۳

۴

سوک عظمی

امام سجاد (علیه السلام) می فرمایند:
"هر مؤمنی که چشمانش برای کشته شدن حسین (علیه السلام) گریان شود به طوری که اشک بر گونه هایش سرازیر گردد، خداوند به سبب آن، او را در غرفه های بهشتی جای دهد که روزگاران درازی را در آن ها به سر برد".

بحار الانوار، ج ۴۴، ص ۲۸۹

۱. مستدرک الوسائل، ج ۱۰، ص ۳۱۴.

۲. الملهوف، سید بن طاووس، قم، انتشارات داوری، ص ۸۲. ر. ک: قصه کربلا، صص ۵۲۵ - ۵۲۷.

۳. الذمعة الساکية، محمد باقر بهبهانی، ج ۵، ص ۱۶۲. وقعة کربلا، صص ۵۲۴ - ۵۲۵.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

غیر از عشق و محبت، که پای زائر را پیاده به مرقد حسین (علیه السلام) می کشاند و رنج سفر و خوف و خطر را به جان می خرد، زیارت سیدالشهدا علیه السلام با پای پیاده، ثواب بسیار دارد و مورد تاکید پیشوایان دین و علمای اسلام می باشد.

زیارت پیاده

علی بن میمون صانع، از حضرت امام صادق علیه السلام نقل کرده که آن حضرت فرمودند: ای علی! قبر حسین علیه السلام را زیارت کن و ترک مکن.

عرض کردم: ثواب کسی که آن حضرت را زیارت کند چیست؟

حضرت فرمودند: کسی که پیاده زیارت کند آن حضرت را، خداوند به هر قدمی که برمی دارد، یک حسنه برایش نوشته، و یک گناه از او محو می فرماید، و یک درجه مرتبه اش را بالا می برد.

و وقتی به زیارت رفت، حق تعالی دو فرشته را موکل او می فرماید که آنچه خیر از دهان او خارج می شود را نوشته و آنچه شر و بد می باشد را نویسند.

و وقتی برگشت با او وداع کرده و به وی می گویند: ای ولی خدا! گناهانت آمرزیده شد. و تو از افراد حزب خدا و حزب رسول او و حزب اهل بیت رسولش می باشی، به خدا قسم! هرگز تو آتش را به چشم نخواهی دید و آتش نیز هرگز تو را نخواهد دید و تو را طعمه خود نخواهد نمود.

کامل الزیارات ص ۱۳۴

اولین بار مرحوم میرزا حسین نوری استاد حاج شیخ عباس قمی (علیهما الرحمه) در عید قربان به پیاده روی از نجف تا کربلا اقدام ورزید. سه روز در راه بود و حدود ۳۰ تن از دوستان و اطرافیان نیز با وی بودند. میرزا از آن پس تصمیم گرفت هر سال این کار را تکرار کند که هر سال نیز بر تعداد افرادی که با او همراه می شدند افزوده می شد.

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

زیارت پیوند قلبی با زیارت شونده ای است که مورد تکریم و بزرگداشت خداوند است و روح و جان انسان با آن صیقل و جلا می یابد، به ویژه اگر زیارت امام حسین علیه السلام باشد.

۶

آثار زیارت امام حسین علیه السلام
 ۱- میباهات خداوند به ملائکه؛
 خداوند خطاب به فرشتگان مقرب
 نموده و می فرماید: «ایا زائران حسین
 را نمی بینید که چگونه با شور و
 شوق به زیارت او می شتابند؟»
 ۲- زائر امام حسین علیه السلام در
 فراز عرش، هم سخن آفرید گارش
 می شود»
 ۳- زائر امام حسین علیه السلام در
 بهشت به همسایگی پیامبر و
 خاندانش مفتخر و مهمان آنان
 می گردد»
 ۴- زائر امام حسین علیه السلام به
 مقام فرشتگان گرامی خدا ارتقا
 می یابد»

سلام بر حسین عطشان

مشهور است که «جابر» اولین زائر امام حسین علیه السلام بود. امام صادق علیه السلام نیز ضمن تأکید ویژه بر لزوم زیارت پیوسته قبر امام حسین علیه السلام، به یکی از شیعیان که دوری و مشکلات را مانع این زیارت می دانست، فرمود: «بر پشت بام برو! به راست و چپ نگاه کن؛ سپس روی به آسمان کن؛ و بعد روی به سوی قبر حسین علیه السلام کن و بگو «السَّلَامُ عَلَیْکَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ، السَّلَامُ عَلَیْکَ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَکَاتُهُ». با این کار، اجر زیارت قبر او برای تو مکتوب خواهد شد. و اجر هر زیارت، معادل یک حج و یک عمره است».

سازمان اوقاف امور خیریه
 معاونت فرهنگی و اجتماعی

یکی از تعبیرات قرآن کریم درباره پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله، رحمت فراگیر و لطف و مهر جهانی پیامبر نسبت به تمامی مردم است. خداوند خطاب به آن حضرت می فرماید: «وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ؛ ما تو را جز رحمتی برای جهانیان نفرستادیم. (انبیا/۱۰۷)

مهر گسترده

بعثت و رسالت حضرت بر اساس محبت بود، زیرا حضرت می دانست که با اعلان دین جدید، مخالفت ها، کارشکنی ها و دشمنی ها از هر سو بر علیه ایشان سرازیر شده و مورد بی مهری قرار خواهد گرفت، اما با علم به این موضوع، به دستور الهی برای رسالت برگزیده شد و تمام تلاش خود را برای هدایت و نجات مردم جزیره العرب از گمراهی، به عنوان آغاز کار و در واقع نجات بشریت در مقیاس بزرگتر و با نگاهی به آینده بشریت، به کار بست، آن هم بر اساس یک اصل استوار و غیر قابل خدشه ی محبت و مهربانی که هر کسی را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

امام علی علیه السلام درباره فلسفه بعثت پیامبران می فرماید: پس خداوند فرستادگان را در میان آن ها برانگیخت و پیامبران را از بی یکدیگر به سوی آنان گسیل داشت تا ادای عهدی را که خداوند در قطر نشان با آن ها بسته بود، از آنان بخواهند و نعمت های فراموش شده او را به پادشان آرند و با ارائه دلایل بر آن ها اتمام حجت کنند و دقینه های (گنج های) خرد آنان را برایشان برانگیرند.

تبیح: سیدالهدی خطبه اول

سوک عظمی

پیامبر رسالت

سازمان آوقاف و امور خیریه
معاونت فرهنگی و اجتماعی

گویی تمام جهانیان چونان فرزندان و پاره‌های جگر حضرتند که خود را موظف می‌دانند آنان را از پرتگاه سقوط رها و به سوی نور و حیات جاودان رهنمایی نمایند، تا آنجا که خدای رحمان در بیان شدت شفقت و مهربانی آن حضرت فرموده است: «لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسِكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ؛ گویی می‌خواهی جان خود را از شدت اندوه از دست دهی، به خاطر اینکه آنها ایمان نمی‌آورند. (شعر ۱/۳)

پدر دلسوز

پیامبر نهایت محبت و دلسوزی خود را برای نجات مردم به کار می‌بست و بر آن پای می‌فشرد و هر گونه سختی را به جان می‌خرید و از ایمان نیاوردن ایشان اندوهگین می‌شد. آن حضرت نه تنها برای مسلمانان دل می‌سوزاند، بلکه چه بسا برای کافران و دور ماندگان از حق و حقیقت بیشتر نگران بود و تمام تلاش خود را برای نجاتشان به کار می‌بست تا جایی که خداوند این مهر و محبت حضرت را چنین به تصویر می‌کشد: «فَلَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسِكَ عَلَىٰ آثَارِهِمْ إِنْ لَمْ يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا؛ گویی می‌خواهی خود را از غم و اندوه به خاطر اعمال آنها هلاک کنی، اگر آنها به این گفتار ایمان نیاورند.»

۱. کتف/۶

در جنگ احد وقتی که دندان پیامبر (صلی الله علیه و آله) را شکستند و سوزنشان را منجروح کردند، اصحاب از ایشان خواستند تا نفرین کنند ولی آن حضرت در برابر این خواسته، مقاومت کردند و فرمودند: «لَمْ يَأْتِ لَنَا وَلَكِنِّي بَعَثْتُ نَاعِيًا وَرَحِمَةً لِّأَنَّ نَفْرِينَ مَبْعُوثٌ تَشَدَّدْتُ لَمْ، بَلَكَةَ بَرِيٍّ دَعْوَتِ وَ مَحَبَّتِ مَبْعُوثٌ شَدَّدْتُ لَمْ، أُنْكَاهُ تَسْتِ يَه دَعَا بَرَدَلَشْتَه وَ اَزْ كَوْتَه نَقَرِي مَرْدَمِ بَه دَرْ گَاهِ اَلْهِى عَزْرٌ خَوَاهِي كَرْدُو فَرْمُودَه اَخْدَا يَأْتُم مَرَاهِدَا يَت كُنْ اَزْ بَرَا اِيْشَان نَادَانْدُو اَزْ سَرْ جَهْلِ بَرَمِنِ سَتَم رَوَا اَشْتَنْدُ) اَرِي بِيغْمِبِرِ اِسْلَام (صَلِي اللهُ عَلَيْهِ وَ اٰلِهِ) هَمَا نَقَطُوْرُ كِه بَرِي مَوْْمِنِيْنَ رَحْمَتِ وَ دَلْسُوْرُ يُوْد، بَرَا بَرِي كَفَّارِ هَم دَلْسُوْرُ يُوْد وَ مَتَأْتِرِ مِي شَد اَز اِيْنَكِه اِيْن كَفَّارِ بَه كَفَرِ خُوْدشَان يَاقِي يَاشَنْدُو مَتْنَهِي بَه اَتَشِ جَهَنَّمِ بَشُوْنْدُ

سوکِ عظمیٰ

سازمان اوقاف امور خیریه
سازمان فرهنگی و اجتماعی

انسان با فرستادن صلوات از آثار مادی و معنوی آن مانند: بخشش گناهان، بر آورده شدن حاجات، اجابت دعا، مورد شفاعت قرار گرفتن، نورانیت قبر، یادآوری فراموش شده ها و مانند آن بهره مند خواهد شد.

هدیه الهی

پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) فرمودند:

در شب معراج، وقتی به آسمان رسیدم، ملکی را دیدم که هزار دست داشت و در هر دستی هزار انگشت. آن ملک به کمک دستها و انگشتانش مشغول حساب کردن و شمارش بود؛ از جبرئیل که مرا همراهی می کرد پرسیدم: این ملک کیست؟ و چه چیز را حساب می کند؟

جبرئیل گفت: این ملک، موکل به دانه های باران است. او محاسبه می کند که چند قطره باران از آسمان به زمین نازل شده است. پس من به آن ملک گفتم: آیا می دانی که از آغاز آفرینش دنیا تا کنون، چند قطره باران به زمین نازل شده است؟

گفت: یا رسول الله قسم به آن خدایی که تو را به حق فرستاده، علاوه بر این که می دانم تا کنون چند قطره باران نازل شده، بلکه محل نزول آنها را نیز به تفکیک می دانم و از تعداد قطره های باران نازل شده بر بیابان، معمور، بستان، شوره زار و قبرستان هم اطلاع دقیق دارم. حضرت فرمودند من از این همه دقت در حفظ شمارش باران در تعجب شدم.

آنگاه ملک گفت: یا رسول الله، با وجود این همه دقت و دست و انگشتان برای شمارش، هنوز در محاسبه یک چیز، ناتوان مانده ام. پرسیدم: کدام چیز؟ گفت: «قومی از امت شما که وقتی اسم مبارک شما را بشنوند صلوات می فرستند و من قدرت محاسبه ثواب آن صلوات را ندارم».

اللهم صل على محمد و آل محمد

۹

سوره عظمیٰ

شخصی بسیار زاهد و عابد که گوشه گیر بود و در مجالس و محافل حاضر نمی شد، روزی در مجلس سخنرانی شرکت کرده و موجب تعجب همه شد. علت حضورش را پرسیدند، گفت: رسول خدا (صلی الله علیه و آله) را در خواب دیدم و به من فرمود: برو به مجلس سخنرانی فلان واعظ که زیاد بر من صلوات می فرستد و من از او خوشنودم.

شرح تفصیل صلوات بر محمد و آل محمد

سازمان اوقاف امور خیریه
مسئولیت فرهنگی و اجتماعی

پیامبر خاتم در تمام زمینه ها الگویی راستین برای مؤمنان و حق مداران بود و لحظه لحظه رفتار و گفتار حضرت، درسهای عملی فراوانی به پیروان خود می آموخت. عبادت و دعا، زندگی ساده، خوشبو و خوش زبان، خوشرو و متبسم، منظم و متواضع، اهل کار و تلاش و...

فدایک الی اللہ الرسول

درس های نبوی

عاشق نماز بود. روزی به ابوذر غفاری فرمود: ای اباذر! خداوند متعال، نماز را محبوب دل من ساخته است، همان گونه که غذا را محبوب دل گرسنگان و آب را مطلوب تشنگان قرار داده است؛ با این تفاوت که گرسنه و تشنه از غذا و آب سیر می شوند، اما من هرگز از نماز سیر نمی شوم.^۱

با صدای زیبا قرآن می خواند: **كَانَ أَحْسَنَ النَّاسِ صَوْتًا بِالْقُرْآنِ**؛ از همه ی مردم، زیباتر و خوش آهنگ تر قرآن می خواند.^۲ و می فرمود: هر کس در شب، ده آیه از قرآن را تلاوت کند، او را از غافلان نویسند و هر کس پنجاه آیه تلاوت کند، او را از ذاکران نویسند و هر کس صد آیه تلاوت کند، او را از مطیعان و داعیان ثبت کنند.^۳ به همین جهت است که خداوند پیامبر را الگویی شایسته معرفی می نماید: **لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ**؛ رسول الله الگو و سرمشق پسندیده ای برای شما است.^۴

سوک عظمی

حضرت علی علیه السلام فرمود: رسول اکرم صلی الله علیه و آله هرگز با احدی دست نداد که دست خود را از دست او جدا کند، تا اینکه طرف دست خود را جدا می ساخت و احدی کاری به او نمی سپرد که آن را رها کند تا زمانی که طرف از حاجت خود صرف نظر می کرد و با احدی به گفتگو نپرداخت که سکوت کند، تا وقتی که طرف ساکت می شد و بالاخره هرگز دیده نشد که آن حضرت با مبارک را در برابر همتیشی دراز نماید.

سازمان اوقاف و امور خیریه
سازمان نشر و تبلیغات

۱. وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۳۰۴ و ۳۰۶ از ابواب صوم مندوب.

۲. سنن الترمذی، ص ۳۱۱.

۳. قاموس قرآن، ج ۱، ص ۳.

۴. احزاب، ۲۱.

برتری انسان بر فرشتگان روشن است، به ویژه اگر انسان کاملی چون حاتم پیامبران باشد که ارزش و مقام او تا بدانجاست که حتی جناب عزرائیل نیز برای قبض روح حضرت اجازه ورود می طلبد.

پیک مرگ

در آن لحظات که پیامبر شدیداً بیمار بود، دقایقی آن حضرت بیهوش شد، در آن هنگام در خانه کوبیده شد، فاطمه (سلام الله علیها) به پشت در رفته و فرمود: کیستی؟ از پشت در صدا آمد که من شخص غریبی هستم و با رسول خدا (صلی الله علیه و آله) کاری دارم، آیا اجازه هست که به حضورش برسم؟ فاطمه (سلام الله علیها) فرمود: خدا تو را بیامرزد، هم اکنون پیامبر (صلی الله علیه و آله) بیمار است و حال ملاقات با کسی را ندارد. آن شخص رفته و پس از لحظاتی دوباره آمد و اجازه ورود خواست و گفت: آیا به افراد غریب اجازه می دهید به حضور پیامبر بروند؟ در این موقع پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) صدای وی را شنیده و به حضرت فاطمه علیها السلام فرمود: فاطمه جان! آیا می دانی که او کیست؟ او پیک مرگ، عزرائیل است. به خدا قسم قبل از من از کسی اجازه نخواست و پس از من هم از احدی اجازه نخواهد گرفت و این بخاطر مقام ارجمندی است که خداوند به پدر تو عنایت کرده است. فاطمه علیها السلام به عزرائیل اجازه ورود داد و او همچون نسیم ملایمی وارد خانه پیامبر (صلی الله علیه و آله) شده و گفت: السلام علی اهل بیت رسول الله (صلی الله علیه و آله)، و لحظاتی بعد...

الانوار البهیه، شیخ عباس قمی، ص ۳۹

امام کاظم (علیه السلام) نقل می کند که از پدرم پرسیدم: وقتی فرشتگان پیامبر (صلی الله علیه و آله) را ترک گفتند چه اتفاقی افتاد؟ فرمود: رسول خدا (صلی الله علیه و آله) فاطمه (سلام الله علیها) و علی (علیه السلام) و حسن (علیه السلام) و حسین (علیه السلام) را به گرد خود خواند و به کسانی که در خانه بودند گفت: «از نزد من بیرون بروید». آن گاه رسول خدا (صلی الله علیه و آله) به علی (علیه السلام) گفت: «یا علی نزدیک من بیا». علی (علیه السلام) بیشتر رفت. پیامبر اکرم (صلی الله علیه و آله) دست زهر اسلام الله علیها را گرفت و بر سینه گذاشت بعد با دست دیگر خود دست علی را گرفت و چون خواست با آنها سخن بگوید، اشک از چشمانش فرو غلتید و نتوانست کلامی بگوید. رسول خدا (صلی الله علیه و آله) سر بلند کرد و دست فاطمه (سلام الله علیها) را در دست علی (علیه السلام) نهاد و گفت: «ای ابا الحسن! این امانت خدا و امانت محمد رسول خدا (صلی الله علیه و آله) در دست توست و در مورد فاطمه (سلام الله علیها) خدا را مرا به یاد داشته باش! او به راستی که تو چنین رفتار می کنی ای علی هر چه فاطمه به تو فرمان داد به جای آور که هر آینه من به فاطمه (سلام الله علیها) اموری را بیان داشته ام که جبرئیل من را به آنها امر کرد. بدان ای علی که من از آن کس راضیم که دخترم فاطمه (سلام الله علیها) از او رضا باشد و پروردگار و فرشتگان هم با رضایت او راضی خواهند شد و ای بر آن کس که بر فاطمه (سلام الله علیها) قسم کند و ای بر آن کس که حق وی را از او بستاند و ای بر آن کس که هتک حرمت او کند.

سوک عظمی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

محمد رسول الله

هر گاه فتنه های زمانه، تبلیغات رنکارنگ و فریب و خدعه دشمنان، معرفت و شناخت مردم نسبت به امام و رهبر خود را کمرنگ و باورها را تضعیف نماید، غربت و مظلومیت به اوج خود خواهد رسید و جام زهر به امام نوشانده خواهد شد.

حسن علی بن ابی طالب
علیه السلام

غریب؛ حسن (علیه السلام)

بنا بر فرمان الهی، امامت و رهبری پس از پیامبر (صلی الله علیه و آله) بر عهده امیر مؤمنان (علیه السلام) و یازده امام برگزیده قرار گرفت. با شهادت امیرالمؤمنین (علیه السلام) مردم با امام مجتبی (علیه السلام) بیعت کردند، البته بیعتی احساسی که به دلیل جریحه دار شدن احساساتشان در شهادت امیرمؤمنان (علیه السلام) بود. لذا مدتی نه چندان طولانی نگذشته بود که با تطمیع و تهدید معاویه، همین مردم در ماجرای جنگ با معاویه، پشت امام مجتبی (علیه السلام) را خالی کردند و همین باعث شد تا معاویه به خود جرأت دهد تا برای نابودی حکومت امام به کوفه لشکر کشی کند.

۱۲

سوک عظمی

قال الامام المجتبی (علیه السلام)
«بین الحق و الباطل اربع اصابع، ما
رایت بعینیک فهو الحق و قد تسفح
باذنیک باطلا کثیرا»
بین حق و باطل به اندازه چهار
انگشت فاصله است، آنچه با چشمت
بینی حق است و چه بسا با گوش
خود سخن باطل بسیاری را بشنوی.
تحف العقول، ص ۲۲۷

مظلومیت امام مجتبی علیه السلام هنوز هم در بین شیعیان ایشان جریان دارد و برخی هنوز فکر می کنند که امام حسین علیه السلام
مرد جنگ و جهاد و دلاوری بود، ولی امام حسن علیه السلام مرد سازش و محافظه کاری و گوشه نشینی!

تداوم مظلومیت

برخی دشمنان اهل بیت (علیهم السلام) برای ترور شخصیت امام مجتبی علیه السلام سعی کرده اند از ایشان چهره ای عافیت طلب بسازند که برای حفظ خود حاضر به جنگ نبوده. این خود بزرگترین مظلومیت است که یک رهبر برگزیده الهی، به خاطر مصالح بزرگی مانند حفظ جان شیعیان و تداوم امامت و ولایت الهی، مجبور به رفتارها، واکنش ها و قبول چیزهایی شود که مردم کوتاه فکر آن زمان توان تشخیص لازم را ندارند و از این رو به امامشان خرده بگیرند، بر او حمله ور شده، او را زخمی نموده، زبان به بی ادبی بگشایند. لذا گفته اند: «مظلومیت روز سباباط امام حسن علیه السلام (سباباط یکی از محلات شهر مدائن بود که در آنجا امام مجتبی علیه السلام مجبور شد صلح را بپذیرد) از مظلومیت روز عاشورای امام حسین علیه السلام بیشتر است».

نک: صلح امام حسن علیه السلام، شیخ راضی آل یاسین

قال الحسن علیه السلام انقض
ولدو یا بنی لا تواج احدا حتی
تعرف مولده و مصادر قافا
استنطقت الخیرة و رضیت
العشرة فآخه علی اقاله العثرة و
المواساة فی العشرة
امام حسن علیه السلام به یکی
از فرزندانش فرموده ای بسرم یا
احدی برادری مکن تا بدانی
کجاها می رود و کجاها می آید
و چون از حالش خوب آگاه
شدی و معاشرتش را پسندیدی
با او برادری کن به شرط این که
معاشرت، بر اساس چشم پوشی
از لغزش و همراهی در سختی
باشد
تحف العقول، ص ۲۳۶

۱۳

سوک عظمی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

عبارتند خطابی: مظلومیت امام حسن علیه السلام به این نیست که تبرس چراغ و سبده و باران ندارد. ما تا اسلم مظلومیت
 امام مجتبی علیه السلام را می آوریم، مسأله قبر و زائر و چراغ و فرش و گنبد را مطرح می کنیم. مظلومیت امام مجتبی علیه السلام
 به این است که آن حضرت بین ما شیعیان هم یک چهره متهم است.

پایان سون ایستادن این ایستادن

نرمش قهر مانانه

امامت ائمه علیهم السلام تحت تأثیر شرایط خاص، بروزهای به خصوص دارد. امیر المؤمنین علیه السلام بعد از وفات
 پیامبر (صلی الله علیه و آله) بر حسب آنچه در خطبه شقشقیه فرمودند، صبر کردن را بهترین کار در آن زمان
 دانستند. هنگامی هم که امام حسن علیه السلام آتش بس با معاویه اعلام می کند، همان آتش بس را امام حسین علیه
 السلام هم امضا کرد و حدود ۱۰ سال از ۱۱ سالی که امامت کردند را در زمان حکومت معاویه گذراندند. بنابراین
 اگر از امام حسین علیه السلام در ذهن ما یک چهره انقلابی تداعی شود و از امام مجتبی علیه السلام یک چهره
 سازش گر، ما نه امام حسن علیه السلام را شناخته ایم و نه امام حسین علیه السلام را؛ لذا پیامبر اعظم (صلی الله علیه
 و آله) فرمود: «صلح حسنم برای اسلام، از آنچه آفتاب بر او می تابد، نافع تر است.»

از امام حسن علیه السلام
 پرسیده شد که
 جوانمردی یعنی چه؟
 فرمودند: جوانمردی
 عبارت است از حر است
 دین، و عزت نفس، و یا
 نرمش بر خورد کردن و
 برسی عملکرد خویش،
 و پرتاخت حقوق و
 دوستی کردن با مردم.

۱۴

سوک عظمی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
 جمهوری اسلامی ایران

کسی که او را دوست دارد، دوست بدار. (بحار الأنوار، ج ۳۷، ص ۷۴)

امام حسن علیهم السلام

در آن زمان به دلیل
دشمنی خبیثی چنانچه
امیرالمؤمنین بسیار
گمراه شده بود
حالی که پدرها
و دشمنانشان را از سر به
گرو می کردند
پسرانشان را سرگز
شمر می کردند
و رسول خدا صلی الله
علیه و آله و سلم
لاولی حسرت و حسینه را
شمر می کردند
چنانکه گفت و رسول
الله ص ۵۵ فرزند دارم و
هرگز هیچ کدامشان را
شمر نمی دانم
پیامبر به شدت ناراحت
شد و فرموده کسی که
به فرزندانش رحم و
محبت نکند، مورد
رحمت خدا قرار
نمی گیرد به دلیل رفتار
نادرست خدا عاقله را
از تو گرفته است»

۱۵

سوک عظمی

من حسن (علیه السلام) را دوست دارم

رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم گاهی با امام حسن علیه السلام بازی می کرد، گاهی او را بر دوش خود سوار می کرد و در مدینه راه می رفت. روزی در کوچه او را دید و دستهایش را باز کرد که او را بغل کند؛ امام حسن علیه السلام می دوید و رسول خدا به دنبالش. گاهی امام حسن علیه السلام را روی پا می نشاند و دست نوازش بر سرش می کشید.

سازمان اوقاف امور خیر
سازمان فرهنگی و اجتماعی

حب اهل بیت علیهم السلام می بایست در کنار دیگر عبادات قرار گیرد و رابطه ای متوازن میان محبت، عبادت و اطاعت برقرار شود.

شور و شعور

اگرچه دوستی و رابطه با اهل بیت (علیهم السلام) به فرموده پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله)، «گناهان را می پوشاند و حسنات را دوچندان می سازد» اما باید توجه داشت که محبتی کارساز و گره گشا خواهد بود که با عمل قرین شده و در راستای انجام دستورهای الهی و گام نهادن در مسیر پیشوایان دین و صراط مستقیم اهل بیت (علیه السلام) قرار داشته باشد. لذا امام رضا علیه السلام فرمود: «نه عمل صالح و تلاش در عبادت را به اتکای محبت اهل بیت رها کنید و نه محبت و دوستی اهل بیت و تسلیم آنان بودن را با تکیه بر عبادت؛ زیرا هیچ کدام بدون دیگری پذیرفته نمی شود.»

فقه الرضا، ص ۳۲۸

قال الرضا عليه السلام:
من زارني و هو يعرف
ما اوجب الله تعالى من
حقي و طاعتي فانا
و ابائي شفيعانه يوم
القيامة و من كنا شفيعاته
نجي»

هر که مرا زیارت کند
در حالی که حق و
طاعت مرا که خدا بر
او واجب کرده بشناسد،
من و پدرانم در روز
قیامت شفیع او هستیم
و هر که ما شفیع وی
باشیم نجات یابد.

وسائل، ج ۵، ص ۳۳۰

۱۶

سوک عظمی

سازمان اوقاف امور خیریه
مسئولیت فرهنگی و اجتماعی

امام رضا علیه السلام با اذن خداوند اعمال ما را می بیند و بر زندگی ما نظارت دارد و از اسرار نهانی ما باخبر است و کسی که خالصانه به آن حضرت متوسل شود، نظر لطف ایشان شامل او خواهد شد.

معادن کرامت

علی بن محمد کاشانی می گوید:
 یکی از شیعیان می گوید: مال زیادی خدمت امام رضا علیه السلام بردم لیکن ندیدم که از وصول آن مال خوشحال شده باشد. از این رو غمگین شدم، با خود گفتم: این قدر مال برای آن حضرت بردم، خوشحال نشد. فرمود: غلام! طشت و آب بیاور! و خود روی مسندی نشست و با دست به غلام اشاره کرد: آب روی دستم بریز، دیدم از میان انگشتانش طلا داخل طشت می ریزد. سپس به من نگاهی کرد و گفت: کسی که چنین است اعتنا به مالی که نزد او آورده اند ندارد.

کشف الغمه ص ۲۷۰.

سوک عظمی

یا ابن شیب ان سرک
 ان تکون معتنا فی
 الدرجات العلی من
 الجنان فاحزن لجزینا و
 الفرح لفرحنا و علیک
 یولایتنا ای پسر شیب
 اگر دوستداری با مادر
 درجات عالی بهشت
 همراه باشی در اندوه ما
 اندوهگین و در
 خوشحالی ما خوشحال
 باش و بر تو باد به
 ولایت ما.

سوک عظمی امام رضا علیه السلام ص ۱۱۱

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
 جمهوری اسلامی ایران

ائمه اطهار عليهم السلام چون حجت‌های الهی بر بندگان هستند، برای اثبات حقانیت خویش و نیز تقویت قلوب مؤمنین و برای آرامش دل‌های مشتاق، از خود معجزه و کرامت نشان می‌دهند.

کرامات کریمان

از منظر باورهای شیعی، اولیای الهی و ائمه معصومین عليهم السلام حیات و ممات ندارند و ما آنان را بعد از شهادت نیز قادر بر اعمال خارق العاده می‌دانیم. به همین جهت، برای حل معضلات، مشکلات و عرض ارادت به محضر آن گرامیان، متوسل شده و حاجات خود را طلب کرده، در صورت صلاح دید خداوند و آن بزرگواران، به مقصود خود نائل می‌شویم. علاوه بر بحث کرامت و معجزه، امامان معصوم عليهم السلام مظهر رحمت و رأفت و مهرورزی بوده و همواره موجبات روشنایی چشم و دلگرمی مردم و به ویژه مؤمنین را فراهم می‌کردند.

علامه طباطبائی از حقه
الله علیه می فرمودند
حقیق امامان علیهم
السلام لطف دارند. اما
لطف حضرت رضا علیه
السلام محسوس است
و نیز می فرمودند
انسان هنگامی که وارد
حرم رضوی علیه السلام
می شود، مشاهده
می کند که از در و
دیوار حرم آن امام
راقت می بارد
ایشان هر ساله به
مشهد مشرف می شد
حتی در پنج، شش ماه
آخر عمر با همه ی
کسالتی که داشت به
مشهد مشرف شد

سوک عظمی

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

پاره‌ی تن من در خراسان دفن خواهد شد، هیچ گرفتار و گنه کاری او را زیارت نکند جز این که خداوند گرفتاری او را بر طرف سازد و گناهانش را ببخشد.

عیون اخبار الرضا، ج ۲، ص ۲۵۷

ثواب زیارت در بیان پیامبر (صلی الله علیه و آله)

پیامبر (صلی الله علیه و آله) فرمود: مَنْ أَحَبَّ أَنْ يَلْقَى اللَّهَ ضَاحِكًا مُسْتَبْشِرًا فَلْيَتَوَلَّ عَلِيَّ بْنَ مُوسَى الرَّضَا: کسی که دوست دارد خندان و با روی گشاده خداوند را دیدار کند، باید از محبت و ولایت علی بن موسی الرضا علیه السلام بهره‌مند شود.

بحار الأنوار، ج ۳۶، ص ۲۹۶

امام رضا علیه السلام نیز فرمود: کسی که با دوری راه مزارم را زیارت کند، روز قیامت در سه جا [برای دستگیری] نزد او خواهم آمد و او را از بیم و گرفتاری آن موقوفها رهایی خواهم بخشید: هنگامی که نامه‌ها [ی اعمال] به راست و چپ پراکنده شود، نزد صراط و نزد میزان [هنگام سنجش اعمال].

وسائل، ج ۱۰، ص ۴۳۳

شاه عبدالعظیم حسنی فرمود: به حضرت جواد علیه السلام عرض کردم که به زیارت قبر حضرت سیدالشهدا علیه السلام مشرف شوم یا به زیارت پدرتان. فرمود: اندکی درنگ کن؛ سپس داخل اندرون شد بعد - در حالی که اشکهایش بر رخسارش جاری بود - خارج شد و - سپس فرمود: زائران امام حسین علیه السلام بسیارند اما زائران پدرم کم هستند. در روایت دیگر فرمود: زیارت پدرم افضل است زیرا حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام راهمه مردم زیارت می‌کنند اما پدرم را، جز خواص شیعه زیارت نمی‌کنند.

۱۹

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران